

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 19-10-53412 מ' נ' מ'

בפני כבוד השופטת הילה גורביץ עובדיה

התובע:

מ.מ. ת"ז -----

ע"י ב"כ עוה"ד שגיא לגסה מטעם הסיוע המשפטי

נגד

הנתבעת:

א.מ. ת"ז -----

ע"י ב"כ עוה"ד יעל דסטה מטעם הסיוע המשפטי

פסק דין

1 הצדדים, בני זוג אשר חל עליהם חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973. זו תביעת האיש לסעד
2 הצהרתי בדבר בעלות משותפת בדירת מגורים שנרכשה לפני הנישואין, מכוח כוונת שיתוף לשיתוף
3 ספציפי.

הצדדים וטענותיהם:

7 1. הצדדים, עולים מאתיופיה, אשר הכירו בישראל באמצעות שידוך כשנתיים טרם נישואיהם,
8 ולאחר שהנתבעת סיימה הליך גיור, נישאו זל"ז בתאריך 2016.xx.xx.

10 2. הצדדים הורים לשני ילדים משותפים: בתם הבכורה מ' ילידת 2015.xx.xx שנולדה לפני
11 הנישואין; והקטין ג', יליד 2017.xx.xx. לנתבעת בת בכורה ממערכת יחסים קודמת.

13 3. בתחילת מערכת היחסים בין הצדדים, התגוררו הצדדים בנפרד: התובע במרכז קליטה בבית ---
14 והנתבעת במרכז קליטה בעיר צ'. בהמשך, לאחר לידת בתם הבכורה, עבר התובע להתגורר עם
15 הנתבעת במרכז קליטה בעיר צ'.

17 4. בתאריך 2016.05.02 נרכשו על שם הנתבעת הזכויות בדירה בת 3 חדרים ברחוב ----- בעיר ק',
18 והצדדים עברו להתגורר בה (להלן: "הדירה").

20 5. חיי הצדדים ידעו עליות וירידות, הם נפרדו וחזרו לשלום בית מספר פעמים, ניהלו הליכים
21 במסגרת י"ס וגם מכוח חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, עד אשר נפרדו סופית
22 בחודש מאי 2020.

24 6. על פי המתואר בהליכים שם מפי הצדדים, הרקע למחלוקת בין הצדדים הוא כלכלי. עיקר עול
25 פרנסת הבית היה על כתפי התובע והנתבעת הלינה על כי אינו מעביר בידה די כספים לכלכלה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 19-10-53412 מ' נ' מ'

7. בתביעתו דן עותר התובע כי בית המשפט יצהיר שהזכויות בדירה משותפות לצדדים. נטען כי הדירה נרכשה פחות מחודשיים לפני הנישואין וכשמונה חודשים לאחר לידת בתם הבכורה של הצדדים. עוד נטען כי התובע לקח הלוואת משכנתא והלוואה משלימה בסך כולל של 280,000 ₪ לשם הרכישה, הנתבעת הוסיפה 30,000 ₪ וההפרש שולם על ידי מענקים והלוואת מהמדינה. בכתב הגנתה טענה הנתבעת כי הדירה בבעלותה בלבד. נטען כי הזכויות בדירה נרכשו לפני החיים המשותפים, בעת שהצדדים לא ניהלו משק בית משותף, ולפני הנישואין. נטען גם כי הנתבעת שילמה את מלוא התמורה לפני הנישואין על ידי נטילת הלוואת מענק לעולים ומשכנתא אותה שילמה הנתבעת לבדה בעוד הנתבע העביר את כספו למשפחתו באתיופיה. אשר לכספים ששילם התובע עבור רכישת הדירה נטען כי מדובר בכספי הלוואה בסכום נמוך.

דיון והכרעה:

8. לאחר שבחנתי עדויות הצדדים וראיותיהם מצאתי כי יש לראות בדירה רכוש משותף.

9. השיתוף הוא מכוח שיתוף ספציפי ולא מכוח חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 שהרי מוסכם על הנתבע שהדירה נרכשה לפני מועד הנישואין. משזה המצב, הרי שיש להחריג את הדירה מהסדר איזון המשאבים כפי הוראת סעיף 5 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973.

10. אלא שנפסק כי אין בהוראת סעיף 5 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, למנוע תחולתו של שיתוף ספציפי. בע"מ 7750/1 בן גיאת נ' הכשרת הישוב ביטוח בע"מ, מיום 11.8.2011; בע"מ 1398/11 פלמונית נ' אלמוני, מיום 26.12.2012; בג"צ 4602/13, 9780/17 פלמונית נ' ביה"ד הרבני האזורי ואח', מיום 21.10.2018, סעיף 6 לפסה"ד של השופט עמית. וניתן לקבוע כי קיימת כוונת שיתוף ספציפית גם בנכס חיצוני למשאבים שצברו בני זוג שחל עליהם חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973.

11. בבסיס הלכה זו המדיניות הרצויה שמגמתה להגן על "הנכס הגרעיני" העיקרי, הסוציאלי של בן הזוג בשל אופיה הייחודי של דירת המגורים כנכס משפחתי מובהק וגולת הכותרת של חזקת השיתוף. ראו פרופ' מיגל דויטש קניין כרך ג (2006), 312; ע"א 11120/07 שמחוני נ' בק הפועלים בע"מ, מיום 28.12.2009 פסקה כ"ג; ע"א 806/93 הדרי נ' הדרי, פ"ד מח (3) 685, 690 (1994).

12. עוד נאמר כי דירת המגורים היא "נכס המשמעותי ביותר של בני הזוג ולעיתים אף היחיד". ראו רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175, 183 (2002). ועל כן, ניתן להחיל את חזקת השיתוף ולקבוע כי קיימת כוונת שיתוף ספציפי בנכס ובפרט בדירת מגורים, גם אם הובאה לנישואין על ידי אחד מבני הזוג. ראו ע"א 7687/04 ששון נ' ששון, פ"ד נט(5) 596, 614-615 (2005); בע"מ 4951/06 פלוני נ' פלונית, 14.6.2006.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 19-10-53412 מ' נ' מ'

13. השאלה אם יש להחיל במקרה מסוים שיתוף ספציפי בדירת המגורים היא שאלה מעורבת של עובדה ומשפט. את כוונת השיתוף הספציפית בנכס שהוא חיצוני לנכסים שצברו בני הזוג במהלך חיי הנישואין, ניתן להוכיח מכוח הדין הכללי – דיני החוזים, דיני הקניין, דיני הנאמנות וכיו"ב. נטל ההוכחה מוטל על הטוען לכוונת השיתוף ב-"נכס החיצוני" וכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו. ראו ע"א 1915/91 יעקובי נ' יעקובי, פ"ד מט(3) 529 (1995); רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175 (2002).

14. נפסק כי שיתוף בנכסים משפחתיים מובהקים כמו דירת המגורים, מתגבש במועד בו מתמלאים התנאים של הלכת השיתוף, כלומר ניהול אורח חיים תקין ומאמץ משותף ואין הוא נדחה ל"מועד הקריטי" של משבר בחיי הנישואין. ראו רע"א 8791/00 שלם נ' טוינקו, מיום 13.12.2006.

15. על כן, טענת האיש היא למעשה לשיתוף ספציפי, המקנה לו זכות קניין בדירה וכאמור, בנסיבות כאן מצאתי כי שיתוף שכזה מתקיים במלואו. כוונת הצדדים מהתנהגותם בנסיבות כאן, מצביעות כי הצדדים עצמו הסכימו ביניהם כי מדובר בנכס שהוא משותף. כדלקמן:

ראשית, אין מדובר במקרה "קלאסי" של הבאת נכס לחיי הנישואין שכן העובדות מצביעות על כי הדירה נרכשה לשם חיי המשפחה, על ידי שני הצדדים. רכישת הדירה מומנה מכספים שהעביר גם התובע ולמעשה מכספים משותפים. שני הצדדים מסכימים כי האיש שילם כספים עבור רכישת הזכויות. **הנתבעת הודתה** כי העביר לה 75,000 ₪ בהעברה בנקאית מיום 19.9.2016 ונתן בידה גם סך 50,000 ₪ במזומן ביום 10.6.2012. עוד ראו כי בהליך ה"ט 19-05-51784, עמוד 3 שורות 32-33 אישרה הנתבעת כי התובע העביר לה כספים עבור רכישת הזכויות. וראו גם עמוד 6 שורות 2-4 בפרוטוקול מיום 29.10.2018, בהליך ה"ט 18-10-63801 כאשר נשאלה ישירות מי הבעלים של הבית השיבה כי "לשאלת בית המשפט למי שייך הבית, אני משיבה כי בחוזה רכישת הבית רק אני רשומה, והוא סייע ברכישת הבית מהפן הכלכלי. אך הבית רשום רק על שמי. כשאמרתי קודם שאנו רוצה לשלם לו, כוונתי הייתה להחזיר לו את הכספים שנתן לי".

שנית, הנתבעת עצמה אישרה שהצדדים ראו בדירה, דירה משותפת. אפנה לעמוד 3 שורות 5-6 לפרוטוקול מיום 29.10.2018, בהליך ה"ט 18-10-63801 שם אמרה הנתבעת כי "הבית שלנו וכי נתחלק בו" ובהמשך העידה בעמוד 5 שורות 11-12 כי "...אני רוצה להתגרש, למכור את הבית ולחלק את הבית ולקבל אחריות על הילדים", ובהמשך, שורות 24-25 אמרה "אני אתן לו את השווי שלו בבית, ואני אשאר בבית עם הילדים. אני רוצה לקנות את חלקו בבית ולשלם לו בתשלומים". גם אם ניתן לסבור (ואיני סבורה שזהו המצב) כי בדבריה אלו התכוונה הנתבעת לסכום שהלווה לטענתה התובע - הרי שהנסיבות הנוספות כאן מצביעות על כוונת שיתוף בדירה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 19-10-53412 מ' נ' מ'

שלישית, במקרה כאן, הדירה נרכשה בעת שהצדדים חיו חיי משפחה יחדיו תחת קורת גג אחת ולשם מגוריהם ומשפחתם. הצדדים ניהלו מערכת יחסים כשנתיים לפני הנישואין ובמועד הרכישה התגוררו תחת קורת גג אחת וניהלו משק בית משותף, כאשר עול הפרנסה היה על כתפי התובע והנתבעת ניהלה את משק הבית וגידלה את ביתם הבכורה (שנולדה כ- 8 חודשים לפני מועד הרכישה). ראו תסקיר נושא תאריך 24.5.2018, שהוגש בהליך הקשור ה"ט 36552-05-18 שם נכתב כי לדברי הצדדים הם נישאו כשלוש שנים קודם לכן והם יחדיו כחמש שנים – כלומר מנהלים מערכת יחסים מאז 2013. אמנם מחודש מרץ 2018 אירעו מספר משברים, אך הצדדים שבו לחיות יחדיו תחת אותה קורת גג פעם אחר פעם. מה גם שכונת השיתוף נלמדה במועד הרכישה ועל כן אין למעשה משמעות למשברים שהגיעו מאוחר יותר.

רביעית, הצדדים נישאו פחות מחודשיים לאחר רכישת הדירה ודחיית מועד הנישואין של הצדדים נבעה ממניעה אובייקטיבית – הנתבעת טרם סיימה הליך גיור. למעשה, מועד הנישואין נקבע רק לאחר שהנתבעת סיימה את גיורה - הליך אותו החלה לשם הנישואין, והוא ראייה כי הצדדים, כאמור, ניהלו משק בית משותף וגידלו את בתם בכורתם תחת קורת גג אחת, ונישאו מיד עם סיום הליך הגיור.

חמישית, להוכחת טענת הנתבעת כי נשאה לבדה בתשלומי המשכנתא צירפה הנתבעת דפי חשבון מחודש מרץ 2020 ועד דצמבר 2020. תקופה זו לא רק שהיא רציפה מתחילת תשלומי המשכנתא ועיקרה מהמועד המאוחר לקרע, אלא שלמעשה עולה כי המשכנתא שולמה מכספים משותפים, שהרי הצדדים לא חתמו על הסכם ממון ולא חיו בהפרדה רכושית. אלא שגרסה זו של הנתבעת שונה מגרסתה בהליך ה"ט 51784-05-19, עמוד 3 שורות 32-33, שם אישרה כי הנתבע שילם והשתתף בתשלומי המשכנתא וגם שילם סך 160,000 ₪ עבור רכישת הדירה. ראו החלטה מיום 30.5.2019 סעיף 6 בעמוד 11. יתר על כן, מנספח ד לתצהיר הנתבעת עולה כי המענק לרכישת הדירה בסך 282,000 ₪ ניתן בחודש אוגוסט 2016, מועד בו הצדדים כבר היו נשואים, כך שמדובר בהתחייבות משותפת. ראו גם עדות התובע כי העביר לנתבעת כספים מדי חודש לתשלום המשכנתא. עמוד 7 שורות 10-13.

שישית, לא נתתי אמון כלל וכלל בטענת הנתבעת כי בעת שהתובע העביר כספים לרכישת הדירה הצדדים הסכימו כי מדובר בכספי הלוואה. כל עדותה של הנתבעת לא עשתה עלי רושם מהימן. הנתבעת שינתה גרסתה ובעדותה טענה לראשונה שהסכומים שהעביר התובע היו לתשלומים שוטפים – בניגוד לנטען בכתב הגנתה. ראו עמוד 12 שורות 32-35 והשווה עם סעיף 20, 29 לתצהירה. גם גרסתה אשר לסכומים שנטלה כהלוואה השתנתה: בדיון מיום 30.5.2019 בעמוד 4 טענה ב"כ הנתבעת כי התובע נתן לנתבעת סך 160,000 ₪ לרכישת הבית; בתצהירה בסעיפים 29-30 הצהירה כי נטלה 75,000 ₪ + 50,000 ₪ ובעדותה בעמוד 11 שורות 22-34 התכחשה גם לסכומים אלו וטענה כי היא שילמה מכספה את הסך 50,000 ₪. בהמשך חזרה בה וטענה כי

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 19-10-53412 מ' נ' מ'

1 כוונתה הייתה שהשיבה לתובע את הסך 50,000 ₪, אסמכתא לכך לא הוצגה. ראו עמוד 12 שורות
2 1-2. עוד בהקשר זה אפנה לכך שחיבור הסכומים להם טענה הנתבעת בתצהירה אינו תואם את
3 מחיר התמורה והוא גבוה ממנו והנתבעת לא ידעה להסביר זאת. ראו עמוד 14 שורות 7-13.
4

5 לא נתתי אמון גם בטענת הנתבעת כי נטלה הלוואות ממשפחתה. לא רק שהנתבעת לא הביאה
6 לעדות אף אחד מאותם בני משפחה עלומים או "הבנק הפרטי" מהם לטענתה לוותה כספים, אלא
7 שהנתבעת טענה כי לאחר לידת ביתם הבכורה של הצדדים עבדה 4 שעות ביום בלבד. ראו עמוד
8 10 שורות 16-26, ועל כן לא ברור המקור לחיסכון לו טענה – והסכום שהנטען על ידה כי הביאה
9 לרכישת הדירה, סך 435,000 ₪! שהוא סכום שוודאי צריך היה למצוא אסמכתאות לקיומו – אך
10 כאמור, מסמכים או ראיות לעניין זה לא הובאו. גם תלושי שכר לא הוצגו. ראו עמוד 10 שורות
11 27-35. ברור כי באם היו ברשות הנתבעת חסכוניות כטענתה, בנקל יכולה הייתה להניח בפני בית
12 המשפט אסמכתאות לאותם כספים. משלא עשתה כן הדבר פועל לרעתה. ראו גם כי בעדותה
13 הנתבעת לא ידעה להסביר זאת ותשובתה לשאלות בעניין זה הייתה "לא יודעת".
14

15 יוער כי תשובותיה של הנתבעת בעדותה היו מתחמקות. כך למשל השיבה כי אינה יודעת את
16 התשובה גם לשאלות: מהו תאריך לידת הבת הבכורה של הצדדים, מהו תאריך לידת הבן הקטן,
17 מועד היכרות הצדדים, תאריך עלייתה, המצאת מסמכי בנק ופרטים אחרים. ראו עמוד 9 שורות
18 6-18 וגם עמוד 10 שורות 32-35. גם גרסתה אשר למועד בו עברו הצדדים להתגורר בדירה
19 השתנתה. בעמוד 9 שורות 27-28 העידה כי עברו לגור יחד לאחר החתונה ובעמוד 12 שורות 16-17
20 טענה שאינה זוכרת ואילו בהמשך בשורות 18-21 אישרה כי התגוררו יחד במרכז קליטה בצפת –
21 הִיָּינו לפני המעבר לדירה.
22

23 **שביעית**, טענות הנתבעת כי מדובר בכספי הלוואה נטענו במענה לתביעת התובע לקניינו בדירה.
24 הנתבעת לא פירטה תנאי הלוואה, מדוע לא השיבה את ההלוואה קודם לכן או מהו מועד פירעונה?
25 למשל, מה היה אלמלא הקרע? מתי הייתה משיבה את ההלוואה? היעדר פרטים אלו מעידים על
26 חולשת הטענה. ראו בהקשר זה עדותה בעמוד 12 שורות 11-15, שם העידה כי כוונתה להחזיר את
27 הכספים בעתיד.
28

29 **שמינית**, נוכח חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, התשלומים ששילם התובע לאחר
30 הנישואין חזקה שהם מכספים משותפים.
31

32 **תשיעית**, מצאתי הסברו של התובע לכך שהדירה נרכשה על שם האישה סבירה והגיונית. האיש
33 הסביר בתצהירו כי במועד הרכישה הצדדים טרם נישאו. על כן תעודת הזכאות להלוואה הוצאה
34 על שם הנתבעת שהייתה אם יחידה לביתה הבכורה מנישואין קודמים. משהוצאה תעודת הזכאות

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 19-10-53412 מ' נ' מ'

על שם האישה לבדה, נחתם גם ההסכם כך, אך הדירה יועדה ושימשה למשפחה. הצדדים התגוררו בה עד מועד הפרידה ובעת מגוריהם בדירה, נולד בנם השני.

16. על כן אני דוחה את טענת הנתבעת כי הכספים ששילם התובע במהלך החיים המשותפים היו כספי הלוואה. שאר טענות הנתבעת ביחס לצבירת חובות ללא ידיעתה אין מקומן בהליך זה וככול שהיא עומדת על טענותיה עליה להגיש תובענה לאיזון משאבים.

17. לאור האמור לעיל מצאתי כי נוסף על החיים המשותפים, שבאותה עת היו תקינים, הצדדים התכוונו כי הדירה תהא רכוש משותף. הדירה נרכשה לשם מגורי המשפחה ובמימון הצדדים במשותף. משמעות הדבר כי התובע זכאי לסעד המבוקש.

18. נפסק, הזכויות בדירה בת 3 חדרים ברחוב ----- בעיר ק', גוש ----- חלקה ---- תת חלקה ---- שייכות לצדדים בחלקים שווים.

הנתבעת תשלם לתובע הוצאות משפט סך 2,500 ₪ והוצאות לסיוע המשפטי, סך 8,000 ₪.

מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים תיקוני הגהה ועריכה.
המזכירות תמציא לצדדים ותסגור התיק.

ניתן היום, ט"ז אלול תשפ"א, 24 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

הילה גורביץ עובדיה, שופטת